

**236 § Iisalmen kaupungin lausunto Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston
kehittämissuunnitelmaan**

Kaupunginhallitus 28.10.2024 § 236

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Iisalmen kaupungin lausunto ulosottolaitoksen toimipaikkaverkon
kehittämissuunnitelmaan:

Iisalmi on Pohjois-Savon maakunnan pohjoinen seutukeskus, joka tunnetaan kansainvälisesti arvostetusta teknologiateollisuudesta, vahvasta puutuoteteollisuudesta sekä monipuolisesta elintarviketeollisuudesta. Alueen elinkeinorakenteessa myös alkutuotannolla on merkittävä rooli. Iisalmi on Ylä-Savon seutukunnan keskuskaupunki ja suuri osuus koko lähiseutujen asiointiliikenteestä suuntautuu Iisalmeen, Iisalmissa sijaitseva ulosottolaitoksen toimipaikka palvelee koko Ylä-Savon seutukuntaa. Ylä-Savon kuntien alueella asuu n. 50 000 ihmistä. Välimatkat ovat pitkiä: Iisalimesta matkaa Kuopioon on n. 90 km, pisimmällään matkaa seutukunnan pohjoisosista Kuopioon on n. 150 km.

Vaikka sähköinen asiointi on lisääntynyt, henkilökohtainen asiointi on edelleen tärkeää erityisesti taloudellisesti haastavissa tilanteissa. Ulosottomiehen tehtäviin, kuten hädän toimittamiseen, omaisuuden etsintään ja ulosmitatun omaisuuden myyntiin, sisältyy paikan päällä suoritettavia toimenpiteitä, jotka vaativat ulosottomiehen fyysistä läsnäoloa. Lisäksi vastaajan kuuleminen on olennainen osa ulosottoprosessia (Ulosottokaari 3:32 §). Kuuleminen antaa asianomaisille mahdollisuuden tulla kuulluksi ja kommentoida ulosottomiehen toimia, ja toisaalta ulosottomiehelle mahdollisuuden saada lisätietoa, mikä edellyttää henkilökohtaista vuorovaikutusta. Kuulemisessa voi syntyä vuoropuhelua osapuolten välillä, mikä tekee siitä verrattavissa dispositiivisen riita-asian oikeudenkäynnissä tapahtuvaan kuulemiseen. Ulosottomiehen toimitusmatkat ja asiakkaiden asiointikäynnit tulee pitää kohtuullisina palveluverkkoa uudistaessa. Näiden kustannusten kasvua ei suunnitelmassa ole arvioitu.

Iisalmen toimipaikan asiakaskäynnit saattavat olla suhteellisen vähäisiä (n. 100 käyntiä vuodessa), mutta tämä ei vähennä niiden arvoa erityisesti harvaan asutulla alueella. Paikallinen palvelu tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden kohdata ulosottomiehiä henkilökohtaisesti, ja se varmistaa, että vaikeuksissa olevat henkilöt saavat tarpeidensa mukaiset palvelut. Iisalmen seudun ulosottoviranomaisilla on tärkeä rooli paikallisten yritysten ja

elinkeinonharjoittajien taloudellisten ongelmien käsittelyssä. He tuntevat alueen yrityssektorin erityispiirteet, kuten paikalliset toimialat, kausivaihtelut ja muut taloudelliset tekijät, jotka vaikuttavat elinkeinonharjoittajien maksuvalmiuteen. Paikallistuntemus auttaa viranomaisia ymmärtämään paremmin, millaisia toimenpiteitä tarvitaan talousvaikeuksissa olevien yritysten tukemiseksi ja niiden toimintakyvyn säilyttämiseksi sekä reagoimaan nopeasti ja tehokkaasti paikallisiin haasteisiin. Lisäksi ulosmitattavan omaisuuden luonne vaikuttaa fyysisesti paikalla tehtävän työn määrään. Ylä-Savon alueen elinkeinorakenteessa alkutuotannolla ja maataloudella on keskeinen rooli, ja tällä on myös väistämättä vaikutuksia ulosottomiesten, velkojien ja velallisten tehtäviin, asemaan ja ulosottoasioiden hoitamiseen. Palkan tai asunto-osakkeen ulosmittauksessa voidaan käyttää sähköisiä menetelmiä, mutta maatalousvaltaisella Ylä-Savon seudulla ulosmittauksen määrittelyyn tarvitaan usein käyntiä paikan päällä maa- tai metsätilalla.

Ulosoton keskeinen tavoite on tehokkuus, mikä palvelee ensisijaisesti velkojien intressejä, mutta myös velallisen etu on, että täytäntöönpanokustannukset pysyvät pieninä. Ulosottomiehen toiminta nojaa tehokkuusperiaatteeseen, joka edellyttää nopeaa, tuloksellista ja tarkoituksenmukaista menettelyä. Tämä näkyy UK 1:19 ja UK 3:21 pykälissä, jotka korostavat täytäntöönpanotoimien suorittamista ilman aiheetonta viivytystä. Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston laajuus vaikuttaa suoraan siihen, miten tehokkaasti paikalliset olosuhteet huomioiden ulosottoasioita voidaan hoitaa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on lisäksi todennut, että viivästykset täytäntöönpanossa voivat heikentää oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista.

Kehittämissuunnitelmassa esitetyissä kustannussäästöissä ei ole huomioitu Iisalmen toimipisteen voimassa olevaa vuokrasopimusta. Toimipisteen lakkauttamisesta huolimatta vuokrasopimus on voimassa vuoteen 2029 saakka, joten vuokratkustannuksista ei päästä eroon. Kuten aiemmin todettiin, kustannussäästöjen osalta on arvioitava myös ulosottomiesten toimitusmatkoihin käyttämä työaika ja aiheutuvat kustannukset. Välillisesti on huomioitava asiakkaiden toimipisteeseen asiointiin käyttämä aika ja siitä aiheutuvat kulut.

Valtion toimitila- ja palveluverkkohankkeen tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä on luotu yksi yhteinen valtionhallinnon ja Kelan asiakaspalveluverkosto, jossa valtion virastojen käyntiasiointi kootaan julkisen hallinnon yhteisiin asiakaspalvelupisteisiin. Tällöin palvelupisteet tulee sijoittaa korkeintaan tunnin ajomatkan päässä. Koska nyt esitetyn Iisalmen toimipisteen lakkauttamispäätöksen mukaisesti ajomatka Ylä-Savon reuna-alueilta olisi jopa

yli 2 tuntia, vaatisi tämä uusien palvelupisteiden perustamista tulevina vuosina. Siksi olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevämpää säilyttää Iisalmen toimipiste tässä vaiheessa ja luoda siten pohja tulevalle asiakaspalvelupisteelle. Samalla varmistetaan palvelujen yhdenvertainen palvelujen saavutettavuus, viranomaistehtävien tehokas hoito sekä seudullinen kehitys ja elinvoima.

Edellä mainituilla perusteilla Iisalmen kaupunki vaatii Ulosottolaitoksen toimipisteen säilyttämistä Iisalmissa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Hallintojohtaja Niina Puumalainen, p. 0400 771 092

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Ulosottolaitoksen palveluverkon kehittämissuunnitelmaan. Lausuntoaika on 15.11.2024 saakka. Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston mahdollista kehittämistä arvioidaan vasta, kun nyt käynnistettävällä lausuntokierroksella saatava lausuntopalaute on käytettävissä. Arvioinnin pohjaksi lausunnoissa pyydetään esittämään perusteltuja näkemyksiä erityisesti Ulosottolaitoksen esityksen vaikutuksista kansalaisten asiointiin ja palveluihin ulosotossa sekä esityksessä alustavasti esitettyihin säästö- ja kustannusarvioihin.

Valtionhallinnossa on meneillään Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus 2030. Palvelu- ja toimitila-verkkouudistuksen tavoitteena on luoda yksi yhteinen valtionhallinnon ja Kelan asiakaspalveluverkko vuoteen 2030 mennessä ja tiivistää toimitilojen määrää joulukuussa 2021 hyväksytyn valtion toimitilastrategian mukaisesti. Palveluiden lähtökohtana on kattavat sähköiset asiointipalvelut, joita käyntiasiointi täydentää. Käyntiasiointi turvataan tulevaisuudessakin, yhdenvertaisuutta turvaavalla ja tehokkaalla tavalla.

Ulosottolaitoksella on 64 toimipisteen toimipaikkaverkosto. Nykyisin 98% ulosottohakemuksista tulee vireille sähköisesti ja käyntiasiakkaiden määrä on hyvin vähäinen, keskimäärin 0-2 asiakasta päivässä suurimpia paikkakuntia lukuun ottamatta. Lisäksi Ulosottolaitoksen on toteutettava tulevina vuosina tuottavuussäästöjä. Toimipaikkaverkoston kehittäminen on merkittävässä roolissa taloudellisten säästöjen toteutuksessa. Säästövelvoitteet pyritään kohdistamaan muualle kuin ulosoton henkilöstöresursseihin, ja näin turvaamaan asiakkaille tarjottavan palvelun laatu. Ulosottolaitoksen palveluita

tullaan edelleen kehittämään toimipaikkaverkoston muutoksen edellyttämällä tavalla. Ulosottolaitoksen toimipaikkasuunnitelmassa on otettu huomioon, että valtion yhteiset toimitilat tulevat myös täydentämään ulosoton palveluverkostoa sieltä saatavilla etäpalveluyhteyksillä, joilla kansalainen saa yhteyden ulosottoviranomaiseen.

Ulosottolaitoksen oikeusministeriölle 28.6.2024 toimittamassa esityksessä Ulosottolaitoksella olisi jatkossa 27 toimipaikkaa: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kemi, Kokkola, Kouvola, Kuopio, Kuusamo, Lahti, Lappeenranta, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Pori, Raasepori, Rovaniemi, Savonlinna, Seinäjoki, Tampere, Turku, Ylivieska, Vaasa ja Vantaa.

Lakkautettavaksi esitetään 37 toimipaikkaa: Forssa, Haapajärvi, Huittinen, Iisalmi, Ikaalinen, Inari, Jämsä, Järvenpää, Kangasala, Kankaanpää, Kauhajoki, Kemijärvi, Kristiinankaupunki, Kotka, Kuhmo, Lohja, Loimaa, Muonio, Mänttä-Vilppula, Nokia, Nurmes, Parainen, Pello, Pieksämäki, Pietarsaari, Porvoo, Pudasjärvi, Raahel, Rauma, Riihimäki, Salo, Sodankylä, Suomussalmi, Uusikaupunki, Valkeakoski, Varkaus ja Äänekoski.

Vaikutusarviointi

3. Ihmeiden Iisalmi

- olemme vetovoimainen ja palveluiltaan monipuolinen Ylä-Savon seutukeskus, kehitämme kaupungin elinvoimaa määrätietoisesti uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi alueelle yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa
- meillä arki on helppoa kaikenikäisille ja elinvoimainen keskusta houkuttelee asioimaan
- toimimme yritysystävällisesti ja tarjoamme kilpailukykyiset yrittämisen olosuhteet, kehittämispalvelut sekä laajan yhteistyöverkoston niin teollisille kuin palveluyrityksillekin
- huolehdimme kaupungin hyvästä saavutettavuudesta ja vahvalla edunvalvonnalla vaikutamme eri sidosryhmiin seudun elinvoimaisuuden kehittämiseksi

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

hallintojohtaja